

CD

RENE Jacobs voorstellen hoeft ongetwijfeld niet meer voor de lezers van deze rubriek. Jarenlang vierde hij met zijn gouden stem triomfen als contratenor in vroege en vooral barokmuziek. De jongste jaren legt hij zich toe op het dirigeren, en niet enkel van koorwerk. Getuige daarvan deze opname van twee grote symfonieën uit Mozarts Weense tijd, de Praagse symfonie en de Jupiter.

Van beide werken zijn discotheken vol opnames beschikbaar. Elk orkest en iedere dirigent nam er wel een versie van op. Kun je bij zo'n overvloed nog een nieuwe interpretatie neerzetten? Het lijkt haast onmogelijk, en toch bewijst Jacobs met het betrekkelijk kleinschalige maar voortreffelijke Freiburger Barockorchester dat het kan.

Daarvoor put hij uit dezelfde bron waaraan ook zijn stadsgenoot Herreweghe zoveel kracht ontleende: een diepgaand inzicht in de partituur en een groot aanvoelen van wat de componist in diens tumultueuze tijd bezighield. Het zijn twee methodes die eigenlijk iedere dirigent van pas komen, maar die toch vooral sinds de herontdekking van de oude muziek in de jaren 1960 echt zijn doorgebroken.

Ons levert het in dit geval een frisse Mozartvertolking op, die veel slib durft wegsprengen. Jacobs interpreteert de Praagse symfonie in relatie met de opera *Figaro's bruiloft*, die Mozart in dezelfde periode schreef. Over de keuze kan getwist worden, maar de 'operabenedering' brengt heel veel dynamiek en reliëf in deze heel bekende symfonie. Spijst de luisteraar in het begin al de oren vanwege de onverwachte accenten, dan wordt gaandeweg almaar duidelijker hoe nieuw Jacobs het overbekende materiaal laat klinken. In de Jupitersymfonie wordt de lijn nog verder doorgetrokken, nu met zelfs gedurfde maar verdedigbare variaties op de overgeleverde partituur.

Jacobs speelt inventief met trage en snelle delen, zodat het een echte ontdekkingsreis wordt. Zelden wisten we de eindfuga waarmee de 41ste afsluit zo kristalhelder uit te voeren. Met deze grote symfonie hoor je in Mozart de wegbereider voor Schubert, een generatie later! Kortom, wie van Mozarts muziek houdt en eens een heel nieuw licht over zijn composities wilt zien schijnen, mag deze cd niet in de winkel laten liggen. En dan staken we nog niet eens de lof-trompet over de ronduit schitterende opnametechniek van Teldex Studio Berlin die de trompetten en de trommen een fantastische sonoriteit verlenen! Een baanbrekende, verrassende Mozart-cd die je jarenlang zult koesteren. (JC)

Freiburger Barockorchester onder de leiding van René Jacobs, Wolfgang A. Mozart, Symphonies 38 'Prague' & 41 'Jupiter', harmonia mundi, HMC 901958, 19,60 euro.

INTERNET

SAMEN met VRT-journalist Dirk Barrez stelde de Pedagogische Begeleidingsdienst voor het secundair onderwijs van het bisdom Gent een website samen vol tv-reportages over onze globaliserende wereld. Je vindt de site op www.globalisering.org. De reportages (elk ongeveer negen minuten lang) zijn zeer bruikbaar in de klas en werden didactisch uitgewerkt voor verschillende vakken. Dit project richt zich allereerst tot leerlingen en leerkrachten van de tweede en de derde graad van het middelbaar. Het wil de kracht van het beeld gebruiken om jongeren te informeren over de problemen in en de uitdagingen voor onze globaliserende wereld. Het thema globalisering komt aan bod in meerdere leerplannen. Op deze website worden de reportages didactisch ontsloten voor de vakken economie, aardrijkskunde, geschiedenis, klassieke talen en godsdienst. Globalisering is bovendien bij uitstek een vakoverschrijdend thema. (EDS)

Het wekelijkse aanbod boeken, cd's en dvd's in *Kerk+Leven* is ook te raadplegen en te bestellen via het Mediacentrum op de website www.kerknet.be.

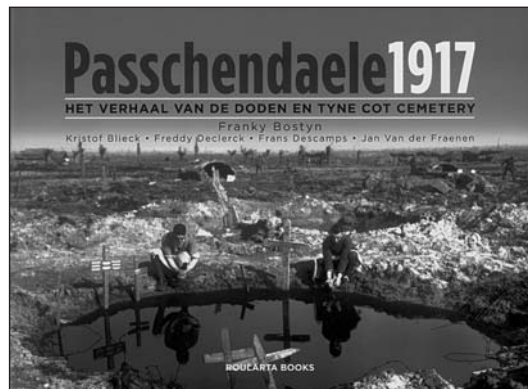
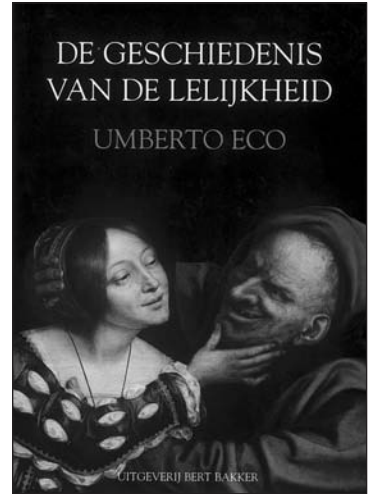
ODE AAN DE LEIJKHEID

ONDERGETEKENDE was er laatst van overtuigd dat hij met de Vlaamse prent *Ex-drummer* wellicht zijn slechtste film ooit had gezien. Tomeloos geweld, gescheld en gevloek, verkrachtingen en nog meer van dat fraais. Hij vergiste zich. Achteraf bekeken was het niet zozeer de slechtste maar de lelijkste film. Umberto Eco, de beroemde Italiaanse auteur van *De naam van de roos*, onderzoekt in een nieuw, uitermate treffend geïllustreerd boek de geschiedenis van de lelijkheid. Eco probeert zowaar het fenomeen lelijkheid wetenschappelijk te onderzoeken.

Belangrijkste vaststelling: lelijkheid is relatief. In sommige culturen en tijdperken was molligheid bijvoorbeeld een teken van schoonheid. Maar er zijn ook complexe mechanismen te herkennen. Mensen zijn geneigd om wat zij als vreemd of vijandig beschouwen, als lelijk te omschrijven of weer te geven. In de achttiende en negentiende eeuw (en ook later) lieten vele Europeanen zich zonder schroom uit over de lelijkheid van Afrikanen en Chinezen. Anderzijds werden communisten door het Westen (of pastoors door vrijzinnigen en joden door nazi's) als gedrochten afgebeeld. Hetzelfde mechanisme is te vinden in de afbeeldingen van de duivel, die vaak werd afgebeeld als een soort monsterlijke geit.

Umberto Eco is vooral gefascineerd door de cultus van de lelijkheid. De populariteit van griezelfilms is daarvan een voorbeeld, maar ook in vroegere tijden verlustigde de mens zich aan monsters, zelfs aan afbeeldingen van uitwerpselen. Het wonderlijkste fenomeen is volgens de geleerde Italiaan evenwel de kitsch. Het toont ons aan dat schoonheid en lelijkheid relatief zijn. (EDS)

Umberto Eco, *Geschiedenis van de lelijkheid*, Uitgeverij Bert Bakker, Amsterdam, 2007, 450 blz., 35 euro, ISBN 978 90 351 3196 5.

Franky Bostyn is conservator van het gloednieuwe Memorial Museum in Zonnebeke. Samen met enkele andere medewerkers zoomt hij op de Slag om Passendale in. Eerste belangrijke doelstelling is daarbij de honderdduizenden slachtoffers een gezicht te geven. De verschillende fases van de veldslag zijn dan ook geïllustreerd met de wedervaren van betrokkenen. Hun foto prijkt telkens bij hun verhaal. De anonieme doden en gewonden krijgen aldus een gezicht.

Nauwgezet wijzen de auteurs ook de topografie aan, de plaatsen in het landschap waar het allemaal gebeurde, waar soldaten vermist raakten, wat zich waar bevond. Het tweede deel van het boek is volledig gewijd aan Tyne Cot Cemetery, met zijn 12.000 graven de grootste Britse militaire begraafplaats ter wereld. Beter is te zeggen van het Gemenebest, want hier rusten ook soldaten van Australische, Canadese en Nieuw-Zeelandse eenheden. De auteurs analyseren de plaats van deze begraafplaats, pal op de Duitse linie. En ook hier krijgt het verhaal van de grafstenen een gezicht. Meer zelfs, vaak komen ook de nabestaanden ter sprake, die het graf van hun familielid opzoeken. Niet nagelaten wordt om de zeer bijzonder architectuur van deze, maar ook andere Britse, militaire begraafplaatsen toe te lichten. (EDS)

Franky Bostyn (en anderen), *Passchendaele 1917. Het verhaal van de doden en Tyne Cot Cemetery*, Roucarta Books, Roeselare, 2007, 342 blz., 29,90 euro, ISBN 978 90 86 79 065 4.

HEILIGE FRANS IN KLEUR

VAN ALLE katholieke heiligen is Franciscus van Assisi ongetwijfeld een van de meest schilderachtige. Zijn levensverhaal heeft alles om er een boeiende film van te maken, en menig cineast waagde zich trouwens al aan dat avontuur. De traditie beschouwt de *poverello* bovendien als een soort tweede Christus, in hem leren gelovigen alvast zien hoe Jezus was.

Een heel mooi prentenboek vertelt het verhaal van de man uit Assisi. Bepaalde verhaaltjes uit Franciscus' leven schreeuwen natuurlijk om geïllustreerd te worden. Het zijn dan ook uitgesproken verhalen voor kinderen: Frans die voor de vogels preekt, de heilige die een wolf toesprekt, de installatie van het eerste kerststalletje...

Toch wijdt Joyce Denham de helft van het album aan de bekering van Franciscus. Ook opvallend zijn de twee gebeden van Franciscus' hand die de eerste en de laatste pagina vullen, als om te zeggen dat we niet mogen vergeten dat Franciscus allereerst een biddend mens was. De tekeningen van Elena Temporin zijn eenvoudig, maar soms ook virtuoos mooi. (EDS)

Joyce Denham (tekst) & Elena Temporin (tekeningen), *Franciscus van Assisi*, KBS/VBS, 's-Hertogenbosch/Leuven, 2007, 45 blz., 12,50 euro, ISBN 978 90 61 73 9579.

